

PS-II.431.4.28.2019.EJ

**Pan
Witold Wróblewski
Prezydent Miasta Elbląga**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.) zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przeprowadził w dniach 8-12 lipca 2019 r. kontrolę kompleksową w zakresie realizacji przez samorząd gminny i powiatowy zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przez samorząd powiatowy zadania z zakresu administracji rządowej, tj. opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Urzędzie Miejskim w Elblągu.

Kontrolą objęto: w przypadku realizacji przez samorząd gminny i powiatowy zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie okres: od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli tj. do 12 lipca 2019 r., a w przypadku zadania z zakresu administracji rządowej, tj. opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie: lata 2017-2018.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana, bez wniesienia zastrzeżeń, w dniu 4 listopada 2019 r., realizacja zadań ustawowych w Mieście Elbląg z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami oraz uchybieniem.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań z zakresu:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenia poradnictwa dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenia działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieopracowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Brak opracowanego dokumentu, wyznaczającego prowadzenie skoordynowanych działań w ww. zakresie.
Osoba odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość: Prezydent Miasta Elbląga.
2. Wypełnienie formularzy „Niebieska Karta - A” przez przedstawicieli podmiotu nieuprawnionego do ich wypełnienia, co było niezgodne z art. 9d ust. 2 ww. ustawy.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Realizacja procedur wszczętych przez przedstawicieli podmiotu nieuprawnionego.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Przedstawiciele Specjalistycznego Ośrodka

Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, wypełniający formularze „Niebieska Karta - A”.

3. Wszczęcie oraz realizowanie procedury „Niebieskie Karty” z osobą nieletnią, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie, tj. bez udziału osoby reprezentującej jej interes, czyli rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego, co było niezgodne z zapisem § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Naruszenie interesów dziecka w procedurze.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Osoba wszczynająca procedurę - przedstawiciel oświaty, członkowie grupy roboczej realizujący procedurę oraz Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Powoływanie grup roboczych w składzie nieadekwatnym do problemów występujących w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, co było niezgodne z art. 9a ust. 11 i 12 ww. ustawy.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Brak interdyscyplinarności w podejmowanych działaniach na rzecz rodzin objętych procedurą.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, powołujący poszczególne grupy robocze.
5. W realizacji procedury „Niebieskie Karty” uczestniczyły osoby, w przypadku których nie udokumentowano ich formalnego powołania w skład grup roboczych, co było niezgodne z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Brak formalnej odpowiedzialności osób za realizowanie działań w ramach procedury.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, powołujący grupy robocze.
6. Wypełnienie formularzy „Niebieska Karta - C” z opieszałością, tj. po upływie około 4 miesięcy, 6 miesięcy i roku od dnia wszczęcia poszczególnych procedur.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Narażenie zdrowia i życia osób wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie grup roboczych realizujący procedury.
7. Niewypełnienie formularzy „Niebieska Karta - C”, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w § 8 ust. 2 lub 5 ww. rozporządzenia.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości: Brak pełnej diagnozy sytuacji rodziny, warunkującej stworzenie adekwatnego planu pomocy rodzinie w jednym przypadku oraz brak opracowanego indywidualnego planu pomocy rodzinie w drugim przypadku.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie grup roboczych realizujący procedury.
8. Niewskazanie w indywidualnym planie pomocy działań dla przedstawicieli wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji procedury „Niebieskie Karty” - członków grup roboczych, co było niezgodne z § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Zmniejszenie efektywności podejmowanych działań pomocowych, realizowanych wobec rodziny w toku procedury.
Osoba odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość: Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.
9. Jednoosobowe wypełnienie formularza „Niebieska Karta - D”, poza posiedzeniem grupy roboczej, co było niezgodne z § 8 ust. 6 ww. rozporządzenia.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Niewłaściwa realizacja procedury, w tym brak interdyscyplinarności w podejmowanych na rzecz rodziny działaniach.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Przedstawiciel Policji wypełniający formularz

oraz Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

10. Wypełnienie formularzy „Niebieska Karta - C”, dokumentujących kolejne zdarzenia przemocy w rodzinach z opieszałością, tj. po upływie około 2 miesięcy, 7 miesięcy oraz roku od dnia wypełnienia kolejnych formularzy „Niebieska Karta - A”.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Narażenie zdrowia i życia osób, wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie grup roboczych realizujący procedury.
11. Nieudokumentowanie realizacji, przez członków grup roboczych, indywidualnych planów pomocy w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Brak możliwości stwierdzenia czy zaplanowane działania zostały zrealizowane.
Osoby odpowiedzialne za ww. nieprawidłowość: Członkowie grup roboczych realizujący procedury - przedstawiciele oświaty, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i kurator.
12. Zakończenie procedur „Niebieskie Karty” pomimo braku udokumentowania realizacji działań, zaplanowanych w indywidualnych planach pomocy, przez członków grup roboczych wobec rodzin objętych procedurą, co było niezgodne z § 10 ust. 1 i § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Brak możliwości stwierdzenia czy zrealizowano wszystkie zadania zawarte w indywidualnych planach pomocy wobec rodzin objętych procedurą.
Osoba odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość: Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.
13. Zatrudnienie, do prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, osoby nieposiadającej kwalifikacji określonych w § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).
Skutek ujawnionej nieprawidłowości: Prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych przez osobę nie posiadającą stosowych kwalifikacji.
Osoba odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość: Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienie:

1. Rozbieżność dotycząca liczby dzieci, które zostały odebrane z rodziny w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, wykazanych w „Sprawozdaniu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” za 2018 r., a stanem faktycznym.
Skutek ujawnionego uchybienia: Podanie niemiarodajnych statystyk dotyczących odbierania dzieci w trybie art. 12a ww. ustawy w sprawozdaniu, zamieszczonym w Centralnej Aplikacji Statystycznej za 2018 r.
Osoba odpowiedzialna za ww. uchybienie: Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przyczyną wystąpienia wskazanych powyżej nieprawidłowości oraz uchybienia było niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. Opracować i realizować programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Nie realizować procedury „Niebieskie Karty”, wszczętej przez osoby nie będące przedstawicielami podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ww. ustawy i jednocześnie podjąć działania w celu wszczęcia, przez przedstawiciela podmiotu wskazanego w ww. przepisie, procedury w tej rodzinie.
3. Wszczytać i realizować procedurę „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego, zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
4. Powoływać grupy robocze w składzie adekwatnym do problemów występujących w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, zgodnie z art. 9a ust. 11 i 12 ww. ustawy.
5. Dokumentować formalne powołania osób wchodzących w skład grup roboczych, zgodnie z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
6. Wypełniać niezwłocznie formularze „Niebieska Karta - C”, zgodnie z § 8 ust. 2 lub 5 ww. rozporządzenia.
7. Wskazywać w indywidualnych planach pomocy działania dla przedstawicieli wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji procedury „Niebieskie Karty” - członków grup roboczych, zgodnie z § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.
8. Wypełniać formularze „Niebieska Karta - D” na posiedzeniach grup roboczych, zgodnie z § 8 ust. 6 ww. rozporządzenia.
9. Wypełniać niezwłocznie formularze „Niebieska Karta - C” po każdym kolejnym zdarzeniu przemocy w rodzinie, zgodnie z zapisami § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia.
10. Dokumentować realizację indywidualnych planów pomocy w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez członków grup roboczych zajmujących się poszczególnymi sprawami, zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
11. Kończyć procedury „Niebieskie Karty” po udokumentowaniu realizacji działań wskazanych w indywidualnych planach pomocy przez wszystkich członków grup roboczych wobec rodzin objętych procedurą, zgodnie z § 10 ust. 1 oraz § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.
12. Zatrudniać, do prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, osoby posiadające kwalifikacje wskazane w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia

oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

13. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zaleceń zawartych w wystąpieniu.

Jednocześnie proszę o powiadomienie o sposobie realizacji zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej